

Typologie vad, reklamační proces, zmírňovací ustanovení, nároky z vad

JUDr. Jiří Valdhans, Ph.D.

TYOLOGIE VAD

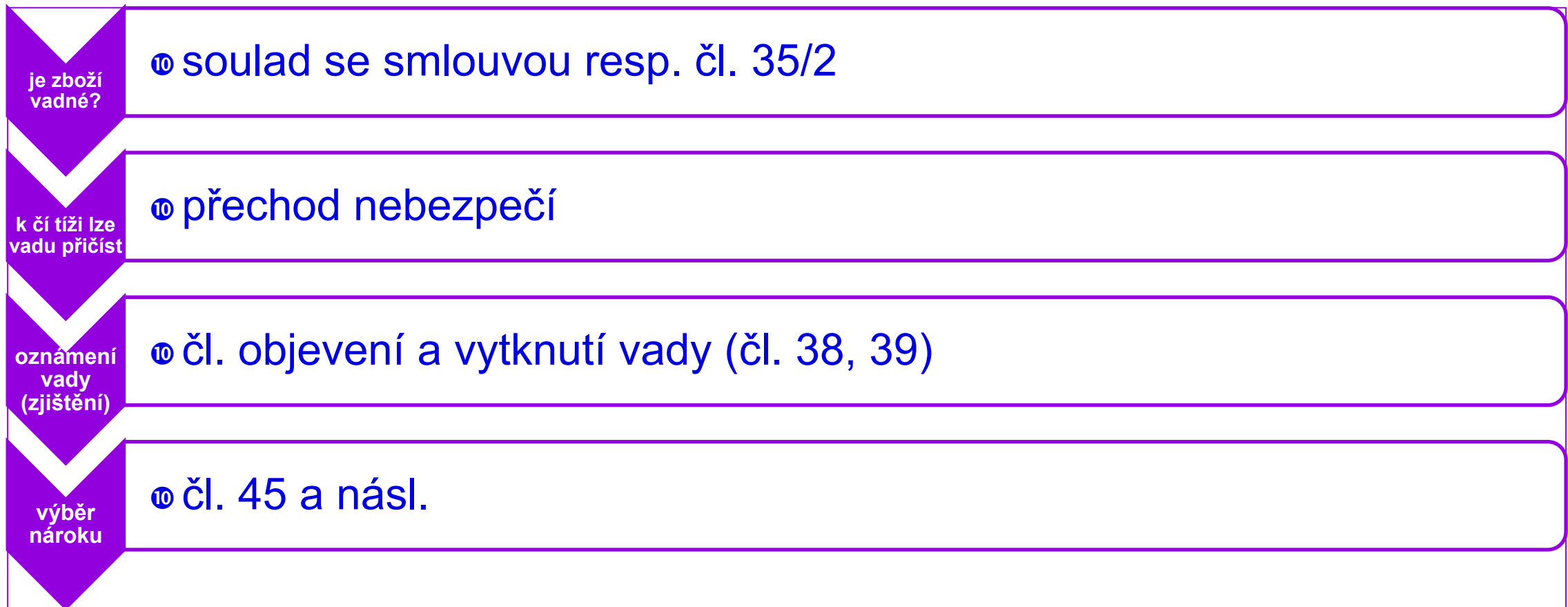
- faktické vs právní
- kvalitativní vs kvantitativní
- zjevné vs skryté
- podstatné vs nepodstatné
- odstranitelné vs neodstranitelné

pro **různé účely** (v různých fázích vztahu mezi prodávajícím a kupujícím) je relevantní **různé členění**

MUNI
LAW

REKLAMACE

DODÁNÍ ZBOŽÍ – VZNESENÍ NÁROKU Z VAD

MUNI
LAW

PŘECHOD NEBEZPEČÍ

PŘECHOD NEBEZPEČÍ

- prodávající odpovídá za jakoukoliv vadu, které zboží v okamžiku přechodu nebezpečí má (kupující není zbaven povinnosti zaplatit kupní cenu, jestliže ke ztrátě nebo poškození zboží dojde po tomto okamžiku)
 - INCOTERMS
 - čl. 67-69

PŘECHOD NEBEZPEČÍ

- prodávající ale odpovídá za vady, které vzniknou po tomto okamžiku, jestliže porušil některou ze svých povinností
 - vadný obal
 - vadná montáž
 - vada v návodu
 - nevhodné instrukce k nakládání se zbožím

PŘECHOD NEBEZPEČÍ – DŮKAZNÍ BŘEMENO

- K, který zboží přijal, aniž by vytkl v ten moment vady, musí prokázat existenci vad k okamžiku přechodu nebezpečí (převažující přístup)
 - P uznal vady
 - technické nedostatky – často nutnost znaleckého posudku
 - dopad mezinárodních obchodních zvyklostí (umožnit P účastnit se testování – bez toho nedostatečnost důkazu)
- *chladicí jednotka se porouchala krátce po uvedení do provozu považováno za porušení dle čl. 35 odst. 2, prodávající musí prokázat opak*
- *smíchání vadných chemikálií s dřívějšími dodávkami, dopad na finální výrobek – K nebyl schopen prokázat, která dodávka byla vadná*

PŘECHOD NEBEZPEČÍ VS ZÁRUKA

- přednost/nezávislost na přechodu nebezpečí
- může být poskytnuta i jednostranně
- konkludentně
 - nerozkvetly květiny během sezony – K neprokázal, že P poskytl záruku, že květiny rozkvetou

ZJIŠTĚNÍ VADY

ZJIŠTĚNÍ FAKTICKÉ VADY

- nedopadá na vady právní
- účel prohlídky = zjištění souladu se smlouvou/čl. 35 odst. 2
- vztahuje se na zboží i na doklady
- vztahuje se i na předčasně dodané zboží, ale lhůta začíná běžet až od termínu řádného dodání
- dílčí plnění se posuzuje samostatně
- právo (nikoliv povinnost) K

ZJIŠTĚNÍ FAKTICKÉ VADY - JAK

- soulad s praxí, zvyklostmi
- je na K, zda provede sám nebo využije 3 osobu
- nemusí být provedena, když by nic neodhalila
- u druhově určeného zboží se předpokládá namátková kontrola
- namátkovost není dostatečná, když se vyskytly problémy dříve
- na pečlivost prohlídky má vliv výše hrozící škody
- rozmražení a prohlídka části zmražené dodávky*
- náhodné testování pro další použití*

ZJIŠTĚNÍ FAKTICKÉ VADY – POČÁTEK BĚHU LHŮTY

- od okamžiku převzetí zboží
doložky INCOTERMS DDP, DAP
- od okamžiku, kdy se zboží ocitne v místě
určení (38/2)
 - ostatní typy dodacích doložek
 - rozdíl mezi místem dodání, v němž kontrola
vůbec nemusí být možná, a místem kde je K
reálně schopen kontrolu provést
- u skrytých vad
 1. je to mimo čl. 38?
 2. od okamžiku, kdy se vada začne projevovat?

ZJIŠTĚNÍ FAKTICKÉ VADY – POČÁTEK BĚHU LHŮTY

- přeposlání/nové odeslání zboží

(38/3)

- vyplývá z povaha věcí
- K je obchodní společnost (koupě za účelem dalšího prodeje)

ZJIŠTĚNÍ FAKTICKÉ VADY – POČÁTEK BĚHU LHŮTY

- několik rozhodnutí – IHNED
- když má být spojeno/smícháno - předtím

ZJIŠTĚNÍ FAKTICKÉ VADY – DÉLKA LHŮTY

- co nejkratší
- technologická náročnost
- subjektivní vlastnosti K,
jeho odbornost
- kazivost, sezonnost zboží

MUNI
LAW

OZNÁMENÍ VADY

OZNÁMENÍ FAKTICKÉ VADY

- jakmile zboží neodpovídá čl. 35, nutnost vytknout vady
- týká se i plnění aliud (jedná se o plnění s vadami)

OZNÁMENÍ FAKTICKÉ VADY - OBSAH

- P má být schopen posoudit, zda zboží má vady a má reagovat
 - zajistit důkazy
 - řešit se svými dodavateli
 - možnost odstranění vad (právo druhého plnění čl. 37/48)
- nutné bližší odůvodnění, dostatečné přesné, nesmí být obecné (P nemusí zjišťovat, co měl K na mysli)
 - chybějící množství
 - počet vadných kusů
 - sériová čísla
 - fotografie

OZNÁMENÍ FAKTICKÉ VADY - OBSAH

- ok, když sice chybí, ale prodávající akceptoval (nemůže následně vzít zpět)
- není to nutné u plnění aliud
- jazyk shodný s jazykem smlouvy
- případné nejasnosti – čl. 8

OZNÁMENÍ FAKTICKÉ VADY – POČÁTEK BĚHU LHŮTY

- bez zbytečného odkladu
 - po prohlídce
 - po zjištění skryté vady
 - po sdělení dalším K při přeprodeji

OZNÁMENÍ FAKTICKÉ VADY – DÉLKA LHŮTY

vliv

- volba nároku (ponechání a sleva – delší, vrácení zboží – kratší)
 - rozpor s dobrými mravy (dodání podvodného charakteru – delší)
 - menší společnost, sdílené pozice – delší
 - větší, dobře organizovaná společnost - kratší
- svátky a dny pracovního klidu se nezapočítávají
- jestliže je provedeno včasné oznámení, není rozhodující, že nebyla řádně provedena kontrola dle 38

OZNÁMENÍ FAKTICKÉ VADY – DÉLKA LHŮTY

- rostliny, ovoce, zelenina – den
- maso, mléčné výrobky – podobné, max. o něco delší
- směřuje k 14 dnům

OZNÁMENÍ FAKTICKÉ VADY – DÉLKA LHŮTY

- max. 2 roky od převzetí zboží
- objektivní lhůta
- skryté vady

OZNÁMENÍ FAKTICKÉ VADY – DŮKAZNÍ BŘEMENO

- nese K
 - zkontroloval
 - oznámil
- nestačí pouhé odmítnutí zaplatit
- ústnost/telefonické oznámení?
- svědci? (telefonát v cizím jazyce)

MUNI
LAW

ZMÍRNĚNÍ

PRODÁVAJÍCÍ VĚDĚL/NEMOHL NEVĚDĚT

- čl. 40
- hrubá nedbalost na straně P
 - přehlédnutí evidentních závažných vad
 - plnění aliud
 - podvodné jednání, zlý úmysl P
- P nepotřebuje, aby mu byly vady oznámeny, protože o nich ví (nemůže nevědět), proto očekává, že K uplatní nároky
- pojistka pro K a oslabení pozice P
- proto omezeno pouze na zvláštní (dokonce výjimečné) případy

PRODÁVAJÍCÍ VĚDĚL/NEMOHL NEVĚDĚT – DŮKAZNÍ BŘ.

- není jednotný přístup
- u P že jeho vědomost nedosahovala dané stavu
- běžně sice K, ale čl. 40 je výjimka
 - záleží na povaze vad
 - zásada „důkazní blízkosti“

PRODÁVAJÍCÍ VĚDĚL/NEMOHL NEVĚDĚT

- *stočení km u auta s cílem vyhnout se čl. 35/3*
- *navrtání zkušebních děr P, což dokládá, že si byl vědom nevhodné velikosti*
- *zředění vína vodou – P musel vědět, protože je patrný zlý úmysl*
- *P věděl, že K chce kombinovat dveře a zárubně, ale dodal 176 zárubní a pouze 22 dveří*

OMLUVITELNÉ DŮVODY

- čl. 44 (faktické i právní vady)
- nejen neoznámení, ale i neprovedení kontroly (u vad faktických)
- omluvitelnost vs přiměřenost důvodů
- dopadá pouze na 39/1 (nelze překročit 2 roky dle 39/2)
- málo úspěšné v praxi (výrazně více zamítavých než kladných rozhodnutí)

OMLUVITELNÉ DŮVODY

- vadný znalecký posudek, vadné osvědčení o kontrole (neseděl objem a jakost kokosového paliva)*
- oznámení mělo být provedeno do 50 dnů od převzetí (v přístavu, kde nešlo provést kontrolu)*
- oznámení těsně po řádném termín a P zároveň nevznikla žádná újma*

SYSTÉM NÁROKŮ

NÁROKY Z VAD

uplatňovány **vedle**
nároku na náhradu
škody (ale kumulace
nároků **nesmí vést k**
obohacení K

odstoupení od
smlouvy

výměna zboží

oprava zboží

sleva z kupní ceny

podstatné
porušení
smlouvy

SLEVA Z KUPNÍ CENY

- bez ohledu na podstatnost porušení smlouvy
- bez ohledu na zaplacení
- vyloučeno v případě čl. 37/48 (preference)
- odmítne-li K druhé plnění, ztrácí nárok na slevu
- výpočet stanoven Úmluvou (lze nahradit dohodou stran)
- po uplatnění nároku na slevu již není nutné uplatňovat započtení

OPRAVA ZBOŽÍ

- lze u faktických kvalitativních vad
- nelze u právních a kvantitativních vad
- vyloučen v případě, kdy prodávající prokáže, že oprava není s přihlédnutím k okolnostem případu možná (hledisko přiměřenosti)
 - náklady na opravu
 - nevhodnost
 - pokud vyšší, než náklady na výměnu, oprava je vyloučena
 - P není výrobcem a není schopen bez problémů požadovat opravu od třetí osoby
 - K si může opravit sám (náklady nárokuje jako náhradu škody)
 - obecně – dobré mravy, poctivý obchodní styk
- K může omezit lhůtou dle 47, respektive je omezeno lhůtou dle 48/2

VÝMĚNA ZBOŽÍ

- podstatné porušení smlouvy
 - neopravitelnost (včetně neúměrných časových a finančních požadavků)
 - nepoužitelnost (lze-li použít, a to i jinak, než bylo původně plánováno, lze-li prodat, i když se slevou, nejedná se o podstatné porušení smlouvy – neplatí, když K se zbožím nižší kvality neobchoduje)
 - u zaměnitelného zboží – zpravidla nikoliv
 - aliud automaticky nemusí znamenat podstatné porušení smlouvy
- lze si sjednat
- nelze uplatnit, jestliže K není schopen vrátit zboží v podstatě v nezměněném stavu (82)
- K může omezit lhůtou dle 47, respektive je omezeno lhůtou dle 48/2

ODSTOUPENÍ OD SMLOUVY

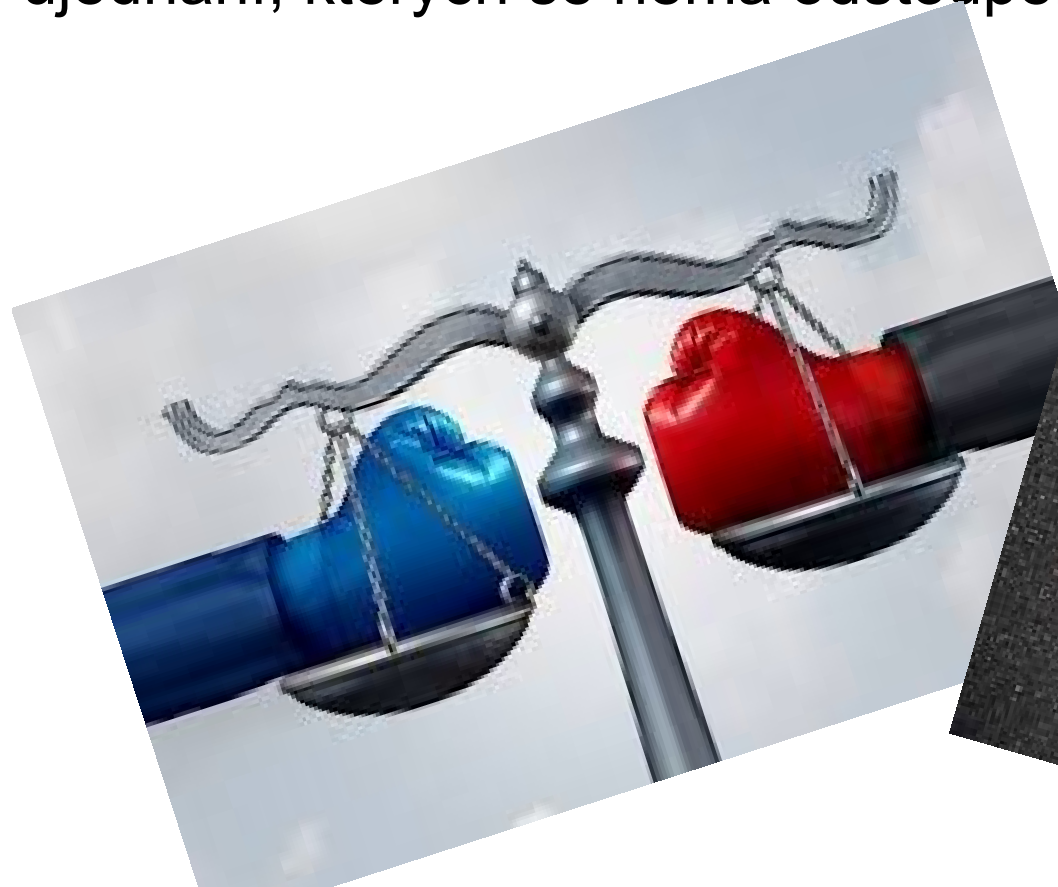
- nelze očekávat po K, že bude dále v plnění smlouvy pokračovat
- nutné podstatné porušení smlouvy
- nejen vadnost
 - ihned v případě podstatného porušení smlouvy
 - podstatnost viz předcházející slide
 - ve spojení se lhůtou dle 47 resp. 48/2
- včasnost
 - buď ve spojení se lhůtou dle 47
 - FIX
 - omezeno v případě, že zboží bylo již dodáno

ODSTOUPENÍ OD SMLOUVY – KDY ANO/NE

- nelze uplatnit, jestliže K není schopen vrátit zboží v podstatě v nezměněném stavu (82)
 - rozdíl musí být nepodstatný
 - může být případně opraveno (potom rozdíl hodnot)
- neplatí když:
 - K nezpůsobil (vis major, vlastnost zboží – povaha, vada)
 - způsobeno prohlídkou
 - použití, spotřebování, zpracování běžným způsobem (šlo/nešlo zjistit předtím)
- nemožnost vrácení prokazuje P
- výjimky prokazuje K

ODSTOUPENÍ OD SMLOUVY – ÚČINKY

- zánik povinností
- složky vztahu resp. ujednání, kterých se nemá odstoupení dotknout
 - náhrada škody
 - smluvní pokuta
 - režimové doložky
- vracení protiplnění
 - bez dopravy
 - z ruky do ruky

ODSTOUPENÍ OD SMLOUVY – JAK MOC

□ u smluv s dílčím plněním dle 73

1. jen od postižené dílčí dodávky
2. od postižené dílčí dodávky i dodávek do budoucna
3. od postižené, do budoucna i od již realizovaných